Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

13. ožujka 2025.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Zaštita fizičkih osoba u vezi s obradom osobnih podataka – Uredba (EU) 2016/679 – Članak 5. stavak 1. točka (d) – Načelo točnosti – Članak 16. – Pravo na ispravak – Članak 23. – Ograničenja – Podaci o rodnom identitetu – Netočni podaci od njihova upisa u javnu evidenciju – Dokazna sredstva – Upravna praksa koja se sastoji od zahtijevanja dokaza o operaciji prilagodbe spola”

U predmetu C-247/23 [Deldits][i],

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska), odlukom od 29. ožujka 2023., koju je Sud zaprimio 18. travnja 2023., u postupku

VP

protiv

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik Suda, u svojstvu predsjednika prvog vijeća, T. von Danwitz (izvjestitelj), potpredsjednik Suda, M. L. Arastey Sahún, predsjednica petog vijeća, A. Kumin i I. Ziemele, suci,

nezavisni odvjetnik: A. M. Collins,

tajnik: I. Illéssy, administrator,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 3. lipnja 2024.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za osobu VP, G. Győző, *ügyvéd*, E. Polgári i T. L. Sepsi, *ügyvéd*,

– za mađarsku vladu, M. Z. Fehér i R. Kissné Berta, u svojstvu agenata,

– za estonsku vladu, N. Grünberg, u svojstvu agenta,

* Jezik postupka: mađarski

[i] Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

– za španjolsku vladu, S. Núñez Silva i A. Pérez-Zurita Gutiérrez, u svojstvu agenata,

– za francusku vladu, R. Bénard, B. Dourthe i B. Fodda, u svojstvu agenata,

– za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman, A. Hanje i J. M. Hoogveld, u svojstvu agenata,

– za portugalsku vladu, P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos i Â. Seiça Neves, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, A. Bouchagiar, H. Kranenborg i Zs. Teleki, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 12. rujna 2024.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 16. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL 2016., L 119, str. 1. te ispravci SL 2018., L 127, str. 2. i SL 2021., L 74, str. 35., u daljnjem tekstu: OUZP).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između osobe VP, fizičke osobe, i Országos Idegenrendészeti Főigazgatósága (Glavno državno ravnateljstvo policije za migracije, Mađarska, u daljnjem tekstu: tijelo nadležno za azil) u vezi s ispravljanjem podataka o rodnom identitetu osobe VP u javnoj evidenciji koju vodi to tijelo.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodne izjave 1., 10., 59. i 73. OUZP-a glase:

„(1) Zaštita pojedinaca s obzirom na obradu osobnih podataka temeljno je pravo. Člankom 8. stavkom 1. [Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja)] te člankom 16. stavkom 1. [UFEU-a] utvrđuje se da svatko ima pravo na zaštitu svojih osobnih podataka.

[…]

(10) Kako bi se osigurala postojana i visoka razina zaštite pojedinaca te uklonile prepreke protoku osobnih podataka unutar [Europske u]nije, razina zaštite prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom takvih podataka trebala bi biti jednaka u svim državama članicama. U čitavoj Uniji trebalo bi osigurati postojanu i homogenu primjenu pravila za zaštitu temeljnih prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka. U pogledu obrade osobnih podataka za usklađivanje s pravnom obvezom, za izvršavanje

zadaće od javnog interesa ili pri obavljanju službene ovlasti dodijeljene voditelju obrade državama članicama trebalo bi dopustiti da zadrže ili uvedu nacionalne odredbe kako bi se dodatno odredila primjena pravila iz ove uredbe. […]

[…]

(59) Trebalo bi predvidjeti modalitete kojima se olakšava ostvarivanje prava ispitanika iz ove uredbe, uključujući mehanizme za podnošenje zahtjeva te, ako je primjenjivo, besplatno ostvarivanje, osobito zahtjeva za pristup osobnim podacima, njihovo ispravljanje ili brisanje i ostvarivanje prava na prigovor. […]

[…]

(73) Pravom Unije ili pravom države članice mogu se uvesti ograničenja s obzirom na posebna načela te s obzirom na ograničenja prava na […] ispravak ili brisanje osobnih podataka […], u mjeri u kojoj je to nužno i proporcionalno u demokratskom društvu kako bi se zaštitila javna sigurnost, među ostalim […] sprečavanje, istraga i progon kaznenih djela ili izvršavanje kaznenopravnih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje […] kako bi se zaštitili drugi važni ciljevi koji su u javnom interesu Unije ili države članice, a posebno […] vođenje javne evidencije u svrhu općeg javnog interesa, […] ili zaštita ispitanika ili prava i sloboda drugih osoba, među ostalim u svrhu socijalne zaštite, javnog zdravlja i u humanitarne svrhe. Ta ograničenja trebala bi biti u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Povelji i [Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanoj u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP)]."

4 Članak 1. OUZP-a, pod naslovom „Predmet i ciljevi", u stavku 2. propisuje:

„Ovom se uredbom štite temeljna prava i slobode pojedinaca, a posebno njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka."

5 Člankom 2. OUZP-a, pod naslovom „Glavno područje primjene", u stavku 1. predviđa se:

„Ova se uredba primjenjuje na obradu osobnih podataka koja se u cijelosti [ili djelomično] obavlja automatizirano te na neautomatiziranu obradu osobnih podataka koji čine dio sustava pohrane ili su namijenjeni biti dio sustava pohrane."

6 U skladu s člankom 4. OUZP-a, pod naslovom „Definicije":

„Za potrebe ove uredbe:

1. ‚osobni podaci' znači svi podaci koji se odnose na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi (‚ispitanik'); pojedinac čiji se identitet može utvrditi jest osoba koja se može identificirati izravno ili neizravno, osobito uz pomoć identifikatora kao što su ime, identifikacijski broj, podaci o lokaciji, mrežni identifikator ili uz pomoć jednog ili više čimbenika svojstvenih za fizički, fiziološki, genetski, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet tog pojedinca;

2. ‚obrada' znači svaki postupak ili skup postupaka koji se obavljaju na osobnim podacima ili na skupovima osobnih podataka, bilo automatiziranim bilo neautomatiziranim sredstvima kao što su prikupljanje, bilježenje, organizacija, strukturiranje, pohrana, prilagodba ili izmjena, pronalaženje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom, širenjem ili stavljanjem na raspolaganje na drugi način, usklađivanje ili kombiniranje, ograničavanje, brisanje ili uništavanje;

[…]"

7 Člankom 5. OUZP-a, pod naslovom „Načela obrade osobnih podataka", u stavku 1. određuje se:

„Osobni podaci moraju biti:

[…]

(d) točni i prema potrebi ažurni; mora se poduzeti svaka razumna mjera radi osiguravanja da se osobni podaci koji nisu točni, uzimajući u obzir svrhe u koje se obrađuju, bez odlaganja izbrišu ili isprave (‚točnost');

[…]"

8 Članak 6. OUZP-a, pod naslovom „Zakonitost obrade", predviđa:

„1. Obrada je zakonita samo ako i u onoj mjeri u kojoj je ispunjeno najmanje jedno od sljedećega:

[…]

(c) obrada je nužna radi poštovanja pravnih obveza voditelja obrade;

[…]

(e) obrada je nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili pri izvršavanju službene ovlasti voditelja obrade;

[…]

2. Države članice mogu zadržati ili uvesti posebne odredbe kako bi se primjena pravila ove uredbe s obzirom na obradu prilagodila radi usklađivanja sa stavkom 1. točkama (c) i (e) tako da se preciznije odrede posebni zahtjevi za obradu te druge mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade, među ostalim za druge posebne situacije obrade kako je predviđeno u poglavlju IX.

3. Pravna osnova za obradu iz stavka 1. točaka (c) i (e) utvrđuje se u:

(a) pravu Unije; ili

(b) pravu države članice kojem voditelj obrade podliježe.

Svrha obrade određuje se tom pravnom osnovom ili, u pogledu obrade iz stavka 1. točke (e), mora biti nužna za izvršavanje zadaće od javnog interesa ili izvršavanje službene ovlasti voditelja obrade. Ta pravna osnova može sadržavati posebne odredbe kako bi se prilagodila primjena pravila ove

uredbe, među ostalim opće uvjete kojima se uređuje zakonitost obrade od strane voditelja obrade, vrste podataka koji su predmet obrade, dotične ispitanike, subjekte kojima se osobni podaci mogu otkriti i svrhe u koje se podaci mogu otkriti, ograničavanje svrhe, razdoblje pohrane te aktivnosti obrade i postupke obrade, uključujući mjere za osiguravanje zakonite i poštene obrade, kao i za druge posebne situacije obrade kako je navedeno u poglavlju IX. Pravom Unije ili pravom države članice mora se ostvariti cilj od javnog interesa te ono mora biti razmjerno zakonitom cilju koji se želi postići.

[…]”

9 Članak 16. OUZP-a, pod naslovom „Pravo na ispravak”, propisuje:

„Ispitanik ima pravo bez nepotrebnog odgađanja ishoditi od voditelja obrade ispravak netočnih osobnih podataka koji se na njega odnose. Uzimajući u obzir svrhe obrade, ispitanik ima pravo dopuniti nepotpune osobne podatke, među ostalim i davanjem dodatne izjave.”

10 Člankom 23. OUZP-a, pod naslovom „Ograničenja”, u stavku 1. određuje se:

„Na temelju prava Unije ili prava države članice kojem podliježu voditelj obrade podataka ili izvršitelj obrade zakonskom mjerom može se ograničiti opseg obveza i prava iz članaka od 12. do 22. i članka 34. te članka 5. ako te odredbe odgovaraju pravima i obvezama predviđenima u člancima od 12. do 22., ako se takvim ograničenjem poštuje bit temeljnih prava i sloboda te ono predstavlja nužnu i razmjernu mjeru u demokratskom društvu za zaštitu:

(a) nacionalne sigurnosti;

(b) obrane;

(c) javne sigurnosti;

(d) sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenopravnih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje;

(e) drugih važnih ciljeva od općeg javnog interesa Unije ili države članice, osobito važnog gospodarskog ili financijskog interesa Unije ili države članice, što uključuje monetarna, proračunska i porezna pitanja, javno zdravstvo i socijalnu sigurnost;

[…]

h) funkcije praćenja, inspekcije ili regulatorne funkcije koja je, barem povremeno, povezana s izvršavanjem službene ovlasti u slučajevima iz točaka od (a) do (e) i točke (g);

[…]”

Mađarsko pravo

11 Članak 81. menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvényja (Zakon br. LXXX iz 2007. o azilu) od 29. lipnja 2007. (*Magyar Közlöny* 2007/83; u daljnjem tekstu: Zakon o azilu) određuje:

„Tijelo nadležno za azil u evidenciji u tom području obrađuje osobne podatke o izbjeglicama, strancima pod supsidijarnom zaštitom, prihvaćenim osobama, korisnicima privremene zaštite kao i osobama koje traže međunarodnu zaštitu i osobama na koje se primjenjuje dublinski postupak (u daljnjem tekstu zajedno: osobe na koje se primjenjuje ovaj zakon), podatke o njihovu boravku te o pomoći i potporama na koje imaju pravo, kao i naknadne izmjene tih podataka, a sve s ciljem:

(a) provjere njihova statusa izbjeglice, stranca pod supsidijarnom zaštitom, korisnika privremene zaštite ili prihvaćene osobe te osiguravanja prava koja proizlaze iz tog statusa;

(b) provjere da imaju pravo na pomoć i potpore utvrđene u ovom zakonu i drugim pravnim pravilima;

(c) njihove osobne identifikacije;

(d) izbjegavanja vođenja paralelnih postupaka i

(e) utvrđivanja je li zahtjev podnesen više puta.”

12 Članak 82. Zakona o azilu predviđa:

„Za potrebe ovog poglavlja, sljedeći se podaci osoba na koje se primjenjuje ovaj zakon smatraju identifikacijskim podacima fizičkih osoba:

[…]

(f) rod.”

13 U skladu s člankom 83. stavkom 1. tog zakona:

„Evidencija u području azila sadržava sljedeće podatke o osobama na koje se primjenjuje ovaj zakon:

(a) identifikacijske podatke fizičkih osoba;

[…]”

14 Člankom 83./A stavkom 5. navedenog zakona određuje se:

„Tijelo nadležno za azil po službenoj je dužnosti obvezno izbrisati zapise koji su protivni propisima, ispraviti netočne zapise i dodati ispuštene zapise u službenoj evidenciji koju vodi.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

15 Osoba VP je osoba iranskog državljanstva kojoj je 2014. odobren status izbjeglice u Mađarskoj. U prilog svojem zahtjevu za dobivanje tog statusa osoba VP pozvala se na svoj transrodni identitet te je podnijela liječničke potvrde koje su izdali specijalisti psihijatrije i ginekologije. Prema tim potvrdama, iako je osoba VP rođena kao žena, njezin je rodni identitet muški. Nakon što joj je na toj osnovi priznat status izbjeglice, osoba VP je ipak upisana kao žena u evidenciju u području azila koju, u skladu s odredbama Zakona o azilu, vodi tijelo nadležno za azil i koja sadržava identifikacijske podatke fizičkih osoba kojima je odobren taj status, uključujući njihov rod.

16 Tijekom 2022. osoba VP podnijela je na temelju članka 16. OUZP-a tijelu nadležnom za azil zahtjev za ispravak navođenja njezina roda kao muškog i izmjenu njezina imena u evidenciji u području azila. Osoba VP tom je zahtjevu priložila navedene liječničke potvrde. To je tijelo odlukom od 11. listopada 2022. odbilo navedeni zahtjev uz obrazloženje da osoba VP nije dokazala da je podvrgnuta operaciji prilagodbe spola i da je na temelju podnesenih potvrda utvrđen samo njezin transrodni identitet.

17 Osoba VP podnijela je tužbu za poništenje protiv te odluke Fővárosi Törvényszéku (Okružni sud u Budimpešti, Mađarska), sudu koji je uputio zahtjev. U prilog svojoj tužbi osoba VP tvrdi da transrodni identitet po definiciji podrazumijeva promjenu rodnog identiteta i da predočene liječničke potvrde potvrđuju tu promjenu. Iz sudske prakse Europskog suda za ljudska prava proizlazi da se ne može zahtijevati podvrgavanje operaciji prilagodbe spola kako bi se priznala promjena rodnog identiteta. Takav je zahtjev također protivan, među ostalim, člancima 3. i 7. Povelje. Osim toga, osoba VP tvrdi da više država članica, uključujući Kraljevinu Belgiju, Kraljevinu Dansku, Irsku, Helensku Republiku, Republiku Maltu, Portugalsku Republiku i Kraljevinu Švedsku, priznaje promjene rodnog identiteta na temelju izjava osoba o kojima je riječ. Osoba VP pojašnjava da se u liječničkim potvrdama koje je podnijela u prilog svojoj tužbi navodi da izgleda kao muškarac te da se u dijagnozi izričito navodi oznaka F64.0 Međunarodne klasifikacije bolesti koju je utvrdila Svjetska zdravstvena organizacija (WHO), a koja se odnosi na transrodni identitet.

18 Tijelo nadležno za azil zahtijeva da se tužba odbije.

19 Prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, iako je točno da Zakon o azilu sadržava opću odredbu o ispravljanju netočnih zapisa, taj zakon ne predviđa ni postupak ni uvjete za priznavanje promjene rodnog identiteta i/ili imena u vezi s takvom promjenom. U tom je pogledu Alkotmánybíróság (Ustavni sud, Mađarska) u svojoj presudi br. 6/2018 od 27. lipnja 2018. smatrao da je neustavno to što mađarski zakonodavac nije usvojio postupak kojim se osobama koje zakonito borave u Mađarskoj, a nisu mađarski državljani, omogućuje da izmijene navod o svojem rodu i imenu, iako mađarski državljani imaju takvu mogućnost. Usto, Europski sud za ljudska prava u svojoj je presudi od 16. srpnja 2020., Rana protiv Mađarske (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817), presudio da je Mađarska povrijedila EKLJP jer nije predvidjela postupak pravnog priznavanja promjene rodnog identiteta za izbjeglice. Unatoč tim presudama, ta pravna praznina otada i dalje postoji.

20 Navedenu situaciju pogoršava okolnost da je od 2020. mogućnost pravnog priznanja promjene rodnog identiteta prestala postojati za mađarske državljane. Upravo je zbog tog nepostojanja mogućnosti priznavanja u nacionalnom pravu osoba VP podnijela svoju tužbu na temelju

članka 16. OUZP-a. U tom kontekstu, sud koji je uputio zahtjev pita se nalaže li se tim člankom tijelu nadležnom za azil obveza ispravljanja podataka o rodu u evidenciji koju vodi te, u slučaju potvrdnog odgovora, koje bi dokaze ispitanik trebao podnijeti u prilog svojem zahtjevu.

21 U tim je okolnostima Fővárosi Törvényszék (Okružni sud u Budimpešti) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da je tijelo nadležno za evidenciju u skladu s nacionalnim pravom obvezno, radi ostvarivanja ispitanikovih prava, ispraviti osobne podatke o rodu ispitanika koje je evidentiralo to tijelo ako su se oni promijenili nakon njihova upisa u evidenciju i stoga nisu u skladu s načelom točnosti utvrđenim u članku 5. stavku 1. točki (d) OUZP-a?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da se njime od osobe koja traži ispravak podataka o svojem rodu zahtijeva da podnese dokaze koji opravdavaju njezin zahtjev za ispravak?

3. U slučaju potvrdnog odgovora na drugo pitanje, treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da je podnositelj zahtjeva obvezan dokazati da se podvrgnuo operaciji prilagodbe spola?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

22 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da se njime nacionalnom tijelu zaduženom za vođenje javne evidencije nalaže da ispravi osobne podatke o rodnom identitetu fizičke osobe kada ti podaci nisu točni u smislu članka 5. stavka 1. točke (d) te uredbe.

23 Najprije valja podsjetiti na to da, u skladu s člankom 16. OUZP-a, ispitanik ima pravo bez nepotrebnog odgađanja ishoditi od voditelja obrade ispravak netočnih osobnih podataka koji se na njega odnose. Uzimajući u obzir svrhe obrade, ispitanik ima pravo dopuniti nepotpune osobne podatke, među ostalim i davanjem dodatne izjave.

24 Tom se odredbom konkretizira temeljno pravo iz članka 8. stavka 2. druge rečenice Povelje, prema kojem svatko ima pravo na pristup prikupljenim podacima koji se na njega ili nju odnose i pravo na njihovo ispravljanje.

25 Usto, članak 16. OUZP-a treba tumačiti s obzirom na, s jedne strane, članak 5. stavak 1. točku (d) OUZP-a, kojim se utvrđuje načelo točnosti, na temelju kojeg podaci koji se obrađuju moraju biti točni i, prema potrebi, ažurni, pri čemu se pojašnjava da je potrebno poduzeti sve razumne mjere kako bi se osiguralo da se podaci koji nisu točni, uzimajući u obzir svrhe u koje se obrađuju, bez odgode izbrišu ili isprave. S druge strane, tu odredbu treba tumačiti i s obzirom na uvodnu izjavu 59. OUZP-a, iz koje proizlazi da bi trebalo predvidjeti modalitete kojima bi se ispitaniku olakšalo ostvarivanje prava iz te uredbe, uključujući mehanizme za podnošenje zahtjeva te, ako je primjenjivo, besplatno ostvarivanje, među ostalim, ispravljanja osobnih podataka.

26 U tom pogledu valja pojasniti da se, u skladu sa sudskom praksom Suda, točnost i potpunost osobnih podataka moraju ocijeniti s obzirom na svrhu zbog koje su ti podaci prikupljeni (vidjeti po analogiji presudu od 20. prosinca 2017., Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, t. 53.).

27 Naposljetku, za potrebe tumačenja članka 16. OUZP-a, valja također podsjetiti na to da je cilj te uredbe, kao što to proizlazi iz njezina članka 1. i njezinih uvodnih izjava 1. i 10., među ostalim, osiguranje visoke razine zaštite temeljnih prava i sloboda pojedinaca, osobito njihova prava na poštovanje privatnog života u vezi s obradom osobnih podataka, utvrđenog u članku 8. stavku 1. Povelje i članku 16. stavku 1. UFEU-a (presuda od 9. siječnja 2025., Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, t. 21. i navedena sudska praksa).

28 U skladu s tim ciljem, svaka obrada osobnih podataka mora, među ostalim, biti u skladu s načelima koja se odnose na obradu takvih podataka navedenima u članku 5. OUZP-a, uključujući načelo točnosti navedeno u točki 25. ove presude, ali i ispunjavati uvjete zakonitosti navedene u članku 6. te uredbe (vidjeti, u tom smislu, presudu od 9. siječnja 2025., Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, t. 22. i navedenu sudsku praksu).

29 U tim okolnostima, ažuriranje obrađenih podataka bitan je aspekt zaštite ispitanika u vezi s obradom tih podataka.

30 U ovom je slučaju nesporno, s jedne strane, da se informacija o rodnom identitetu osobe VP može kvalificirati kao „osobni podatak” jer se odnosi na pojedinca čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi, u smislu članka 4. točke 1. OUZP-a i, s druge strane, da je taj podatak bio predmet „obrade”, u smislu članka 4. točke 2. te uredbe, jer ga je tijelo nadležno za azil prikupilo i zabilježilo u javnoj evidenciji, to jest evidenciji u području azila. Slijedom toga, takva obrada, koja se odnosi na podatke koji čine dio sustava pohrane ili su namijenjeni biti dio sustava pohrane, obuhvaćena je materijalnim područjem primjene navedene uredbe na temelju njezina članka 2. stavka 1. (vidjeti po analogiji presudu od 9. siječnja 2025., Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, t. 30.).

31 Iako se čini da u okviru glavnog postupka nije dovedeno u pitanje poštovanje uvjeta zakonitosti predmetne obrade, u smislu članka 6. OUZP-a, osoba VP, koja na temelju članka 16. te uredbe traži ispravak osobnog podatka o svojem rodnom identitetu, osporava da je tijelo nadležno za azil poštovalo načelo točnosti iz članka 5. stavka 1. točke (d) navedene uredbe.

32 S obzirom na sudsku praksu navedenu u točki 26. ove presude, na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri točnost predmetnog podatka u glavnom postupku s obzirom na svrhu za koju je prikupljen i ocijeni, osobito s obzirom na članak 81. točku (c) Zakona o azilu, je li svrha prikupljanja tog podatka identifikacija ispitanika. Ako bi to bio slučaj, čini se da se navedeni podatak odnosi na rodni identitet kako ga živi ta osoba, a ne na rodni identitet koji joj je bio dodijeljen prilikom rođenja. U takvom kontekstu, suprotno onomu što tvrdi mađarska vlada, na voditelju je obrade, u ovom slučaju tijelu nadležnom za azil, da uzme u obzir rodni identitet navedene osobe u trenutku njezina upisa u evidenciju u području azila, a ne rodni identitet koji joj je bio dodijeljen prilikom rođenja.

33 Slijedom toga, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 31. i 40. svojeg mišljenja te s obzirom na spis kojim Sud raspolaže, prema kojem je u okviru postupka priznavanja statusa izbjeglice Mađarska priznala da je osoba VP transrodna osoba, čini se da je osobni podatak o njezinu rodnom identitetu, koji se nalazi u evidenciji u području azila, netočan od trenutka njegova upisa.

34 U tom pogledu, suprotno onomu što tvrdi mađarska vlada, država članica ne može se pozivati na posebne odredbe nacionalnog prava, donesene na temelju članka 6. stavaka 2. i 3. OUZP-a, kako bi spriječila ostvarivanje prava na ispravak utvrđenog u članku 8. stavku 2. Povelje i konkretiziranog u članku 16. OUZP-a.

35 Naime, s jedne strane, iz treće rečenice uvodne izjave 10. te uredbe proizlazi da je svrha tih posebnih odredbi samo dodatno pojasniti primjenu pravila sadržanih u OUZP-u, a ne od njih odstupiti.

36 S druge strane, pravo na ispravak iz članka 16. OUZP-a može se ograničiti samo pod uvjetima navedenima u članku 23. te uredbe, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 73. Tako država članica može, među ostalim, unutarnjim zakonodavnim mjerama predvidjeti ograničenja tog prava kad je riječ o osobnim podacima koji se nalaze u javnim evidencijama koje se vode u svrhu općeg javnog interesa. Međutim, u ovom slučaju, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točki 44. svojeg mišljenja, iz spisa kojim Sud raspolaže ne proizlazi da je mađarski zakonodavac ograničio opseg navedenog prava na ispravak uz poštovanje uvjeta iz članka 23. OUZP-a niti da je tijelo nadležno za azil obrazložilo svoje odbijanje zatraženog ispravka pozivajući se na takvo zakonsko ograničenje. Naime, pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, čini se da se to odbijanje ne temelji na zakonodavnoj mjeri donesenoj na temelju članka 23. OUZP-a, nego na argumentu da osoba VP nije podnijela dokaz o svojem rodnom identitetu.

37 U svakom slučaju, država članica se ne može pozivati na to da u njezinu nacionalnom pravu ne postoji postupak pravnog priznavanja transrodnog identiteta kako bi spriječila ostvarivanje prava na ispravak. U tom pogledu valja podsjetiti na to da, iako pravo Unije ne dovodi u pitanje nadležnost država članica u području građanskog statusa osoba i pravnog priznavanja njihova rodnog identiteta, te države ipak prilikom izvršavanja te nadležnosti moraju poštovati pravo Unije. Stoga treba smatrati da nacionalni propis koji sprečava da transrodna osoba ispuni nužan preduvjet za ostvarivanje prava zaštićenog pravom Unije – kao što je to u ovom slučaju pravo zajamčeno člankom 8. stavkom 2. Povelje i konkretizirano u članku 16. OUZP-a – time što joj se ne priznaje njezin rodni identitet, načelno treba smatrati neusklađenim s pravom Unije (vidjeti po analogiji presudu od 4. listopada 2024., Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, t. 53. i 60. i navedenu sudsku praksu).

38 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da članak 16. OUZP-a treba tumačiti na način da se njime nacionalnom tijelu zaduženom za vođenje javne evidencije nalaže da ispravi osobne podatke o rodnom identitetu fizičke osobe kada ti podaci nisu točni u smislu članka 5. stavka 1. točke (d) te uredbe.

Drugo i treće pitanje

39 Svojim drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 16. OUZP-a tumačiti na način da država članica može na temelju upravne prakse uvjetovati ostvarivanje prava na ispravak osobnih podataka o rodnom identitetu fizičke osobe koji su sadržani u javnoj evidenciji, podnošenjem dokaza, među ostalim, o podvrgavanju operaciji prilagodbe spola.

40 Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 47. svojeg mišljenja, člankom 16. OUZP-a ne pojašnjava se koje dokaze voditelj obrade može zahtijevati kako bi utvrdio da su osobni podaci, čiji ispravak fizička osoba traži, netočni.

41 U tom kontekstu, iako ispitanik koji traži ispravak tih podataka može biti obvezan podnijeti relevantne i dovoljne dokaze koji se, s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja, razumno mogu zahtijevati od te osobe kako bi se utvrdila netočnost navedenih podataka (vidjeti po analogiji presudu od 8. prosinca 2022., Google (Uklanjanje poveznica koje vode do navodno netočnog sadržaja), C-460/20, EU:C:2022:962, t. 68. i 72.), ipak valja pojasniti, kao što je to navedeno u točki 36. ove presude, da država članica ostvarivanje prava na ispravak može ograničiti samo uz poštovanje članka 23. OUZP-a.

42 Člankom 23. stavkom 1. OUZP-a predviđa se da se na temelju prava Unije ili prava države članice kojem podliježu voditelj obrade podataka ili izvršitelj obrade zakonskom mjerom može ograničiti opseg obveza i prava iz članaka od 12. do 22. i članka 34. te članka 5. te uredbe ako te odredbe odgovaraju pravima i obvezama predviđenima u člancima od 12. do 22. navedene uredbe, pod uvjetom, međutim, da se takvim ograničenjem poštuje bit temeljnih prava i sloboda te da ono predstavlja nužnu i razmjernu mjeru u demokratskom društvu za zaštitu određenih ciljeva navedenih u toj istoj uredbi kao što su, među ostalim, ciljevi od općeg javnog interesa Unije ili države članice. Kao što je to istaknuto u točki 36. ove presude, pravo na ispravak može biti ograničeno u kontekstu vođenja javnih evidencija u svrhu općeg javnog interesa, osobito kako bi se zajamčila pouzdanost i dosljednost tih evidencija.

43 U ovom slučaju iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je dotična država članica usvojila upravnu praksu koja se sastoji od toga da se ostvarivanje prava transrodne osobe na ispravak podataka koji se odnose na njezin rodni identitet, sadržanih u javnoj evidenciji, uvjetuje podnošenjem dokaza o podvrgavanju operaciji prilagodbe spola. Takva upravna praksa rezultira ograničavanjem prava na ispravak, koje mora biti u skladu s uvjetima iz članka 23. OUZP-a, kao što je to navedeno u dvjema prethodnim točkama ove presude.

44 Međutim, kao prvo, valja istaknuti da ta upravna praksa ne ispunjava zahtjev prema kojem se opseg prava predviđenog u članku 16. OUZP-a pravom države članice može ograničiti samo putem zakonodavnih mjera. Naime, pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, čini se da mađarsko pravo ne sadržava nikakvu zakonodavnu mjeru koja se odnosi na zahtjeve dokazivanja primjenjive na ispravljanje podataka o rodnom identitetu osoba upisanih u evidenciju u području azila.

45 Kao drugo, takva upravna praksa ugrožava bit temeljnih prava zajamčenih Poveljom, a osobito bit prava na integritet osobe i prava na poštovanje privatnog života iz njezinih članaka 3. i 7.

46 U tom pogledu valja podsjetiti na to da, u skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje, njome zajamčena prava imaju jednako značenje i opseg primjene kao i odgovarajuća prava zajamčena EKLJP-om, pri čemu potonja predstavlja minimalnu razinu zaštite (vidjeti, u tom smislu, presudu od 4. listopada 2024., Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, t. 63. i navedenu sudsku praksu).

47 Iz ustaljene sudske prakse Europskog suda za ljudska prava proizlazi da se člankom 8. EKLJP-a, koji odgovara članku 7. Povelje, štiti rodni identitet osobe kao sastavni element i jedan od najintimnijih aspekata njezina privatnog života. Stoga ta odredba obuhvaća pravo svake osobe da utvrdi pojedinosti svojeg ljudskog identiteta, što uključuje pravo transrodnih osoba na osobni razvoj te fizički i moralni integritet, kao i na poštovanje i priznavanje njihova rodnog identiteta. Taj članak 8. u tu svrhu nameće državama, osim negativnih obveza čiji je cilj zaštititi transrodne osobe od proizvoljnog miješanja javnih vlasti, pozitivne obveze, što također podrazumijeva uspostavu učinkovitih i dostupnih postupaka kojima se osigurava stvarno poštovanje njihova

prava na rodni identitet. Usto, uzimajući u obzir posebnu važnost tog prava, države u tom području raspolažu samo ograničenom marginom prosudbe (vidjeti, u tom smislu, presudu od 4. listopada 2024., Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, t. 64. i 65. te navedenu sudsku praksu).

48 U tom je kontekstu Europski sud za ljudska prava, među ostalim, presudio da priznavanje rodnog identiteta transrodne osobe ne može biti uvjetovano time da se ta osoba podvrgne neželjenoj operaciji (vidjeti, u tom smislu, ESLJP, 19. siječnja 2021., X i Y protiv Rumunjske, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, § 165. i 167. te navedenu sudsku praksu).

49 Naposljetku, kao treće, upravna praksa poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku u svakom slučaju nije nužna ni razmjerna za osiguranje pouzdanosti i dosljednosti javne evidencije, kao što je ona u području azila, s obzirom na to da liječnička potvrda, uključujući prethodnu psihodijagnostiku, može u tom pogledu biti relevantan i dovoljan dokaz (vidjeti, u tom smislu, ESLJP, 6. travnja 2017., A. P., Garçon i Nicot protiv Francuske, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, § 139. i 142.).

50 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo i treće pitanje valja odgovoriti tako da članak 16. OUZP-a treba tumačiti na način da fizička osoba, za potrebe ostvarivanja prava na ispravak osobnih podataka o njezinu rodnom identitetu koji su sadržani u javnoj evidenciji, može biti obvezna podnijeti relevantne i dovoljne dokaze koji se od navedene osobe razumno mogu zahtijevati kako bi se utvrdila netočnost tih podataka. Međutim, država članica ne može ni u kojem slučaju uvjetovati ostvarivanje tog prava, na temelju upravne prakse, podnošenjem dokaza o podvrgavanju operaciji prilagodbe spola.

Troškovi

51 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

1. **Članak 16. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka)**

   treba tumačiti na način da se:

   njime nacionalnom tijelu zaduženom za vođenje javne evidencije nalaže da ispravi osobne podatke o rodnom identitetu fizičke osobe kada ti podaci nisu točni u smislu članka 5. stavka 1. točke (d) te uredbe.

2. **Članak 16. Uredbe 2016/679**

   treba tumačiti na način da:

   fizička osoba, za potrebe ostvarivanja prava na ispravak osobnih podataka o njezinu rodnom identitetu koji su sadržani u javnoj evidenciji, može biti obvezna podnijeti relevantne i dovoljne dokaze koji se od navedene osobe razumno mogu zahtijevati kako

bi se utvrdila netočnost tih podataka. Međutim, država članica ne može ni u kojem slučaju uvjetovati ostvarivanje tog prava, na temelju upravne prakse, podnošenjem dokaza o podvrgavanju operaciji prilagodbe spola.

Potpisi